

KONU: EVVEL

-1-

- Allah Teâlâ kadimdir, ezelîdir; varlığının başlangıcı yoktur; O, her şeyin başlangıcı ve başlatıcısıdır.
- Öncesi bulunmayan.
- İlk, tüm varlıklardan önce var olan.

Hadid Suresi, 3. âyet:

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (س)

Meali: O evveldir, âhirdir, zâhirdir, bâtidir. O herşeyi bilendir.

{ Allah iltir, herşeyden öncedir, başlangıcı yoktur, varlıkları O yaratmıştır. }

"Evvel" ile alakalı Hadisler:

1) Ebu Hureyre (r.a.h)'dan: Resulullah Sallallahu aleyhi ve sellem şöyle dua etmiştir:

- Göklerin Rabbi, yerin Rabbi, Büyük Arşın Rabbi, bizim Rabbimiz ve herşeyin Rabbi, taneyi ve ukerdeği yarıp katlatan, Tevrat'ı, İncil'i ve Furkan'ı indiren Allahım! Alminden yakaladığın herşeyin serrinden sana sığınırım.

ALLAH'İM! Sen Evvelsin. Senden önce hiçbir şey yoktur.
Sen Ahirsin. Senden sonrada hiçbir şey olmayacaktır.
Sen Zahirsin. Senin üstünde hiçbir şey yok.
Sen Batınsın. Senin ötende hiçbir şey yok.

Borcumuzu öde ve bizi fakirlikten, muhtaçlıktan kurtar. (Müslim, 2713; Tirmizi, 5051)

2) Peygamberimiz (s.a.s) - Allahım! Sen Evvelsin. Senden önce hiçbir şey yoktur.

Sen Ahirsin. Senden sonrada hiçbir şey olmayacaktır.

(Müslim, 60; İbni Mâce, Dua, 2; Ahmed, 1, 404)

Cevşen, 52. ukdede:

يَا إِلَهَ الْأَوَّلِ وَالْآخِرِ

- Ey mazide geçenlerin ve istikbalde gelecek nev'i insanın Mabud-u Bilhakkı olan Allah Tebarek ve Teala Hazretleri...

ALLAH CANIBINDEN "EVVEL"

- 2 -

• Sözlük, 412 ⇒ Çerçibi Hak ezeldir, ebedidir, **evvel** ve âhirdir.

Habî aihette → Ne zatında

→ ne sıfatında

→ ne e'f'atında

} naziri, küfvü, sebebi, misli, misali, mesili
YOKTUR.

YANI: EVVEL ismi, Allahın ezeli olduğunu ifade eder. Allah için bir başlangıç düşünülemez, yoktur. Allah'ın haricinde herşeyin bir evveli var. Neye bakarsak bakalım, herşeyin sonradan yaratılmış olduğunu görürüz.

* **EVVEL İSMİ**, hangi sığata dayanır?

→ KIDEM SIFATINA

KIDEM → Lügat manası: Evveli bulunmamak. Allah'ın ebedi ve ezeli oluşu. Peki **EZELİ** ne demek?

→ Devamlı var olup, varlığının başlangıcı olmayan demektir.

• **Mesnevi, 95** ⇒ Çiçek,

Çekirdak,

Çiçekten çıkan semeredeki eser-i sanat ve hikmetten aşağı değildir.

Çekirdekten çıkan filizin eser-i sanat ve nakşından aşağı değildir.

Binaenaleyh,

Sani-i Zülcelal

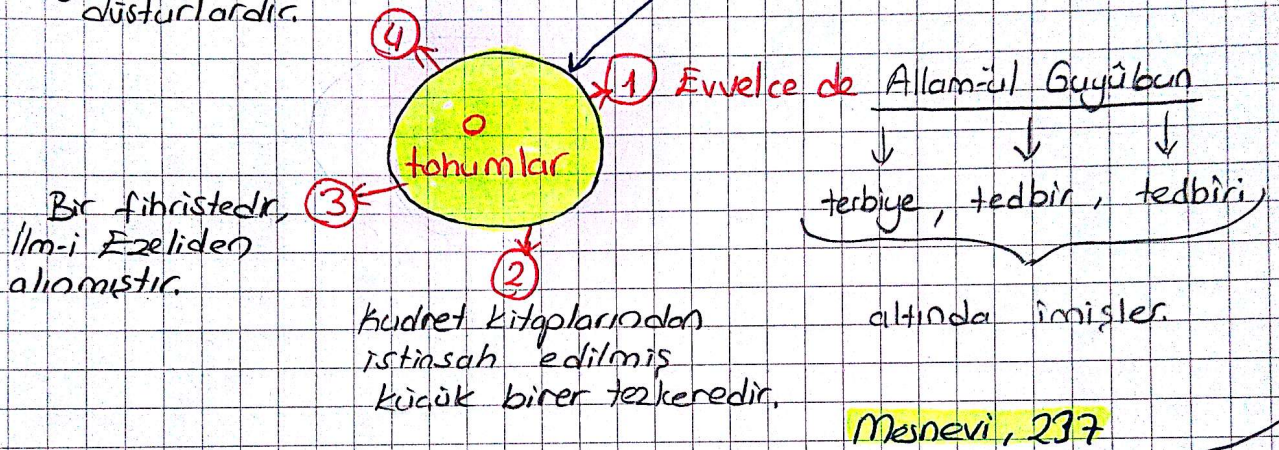
hem **EVVEL** dir,
hem âhir
hem zahirdir,
hem batın.

⇒ Demek ki, mahlukatta bu dört isim **birlikte** tecelli ediyor

- Çekirdek ağacı olmazdan yumurtacı kuş olmazdan habbe başak vermeden

EVVEL binlerce imkan ve ihtimaller içerisinde
 suret ve şekillere girmek kabiliyetinde iken
 bir vaziyete serkedilmelerinde olasılıktır.

Kader kitaplarından yazılmış bazı düsturlardır.

• En cüzi hâdisat vukua gelmeden **EVVEL** → hem mukayyettir, hem yazılmıştır.
 Demek, tesadüf yok, hadisat başıbaş gelmiyor,
 intizamı2 değillerdir. (Mektubat, 349)

• Vucudundan **evvel** herşey mukadder ve yazılı olduğuna delil →

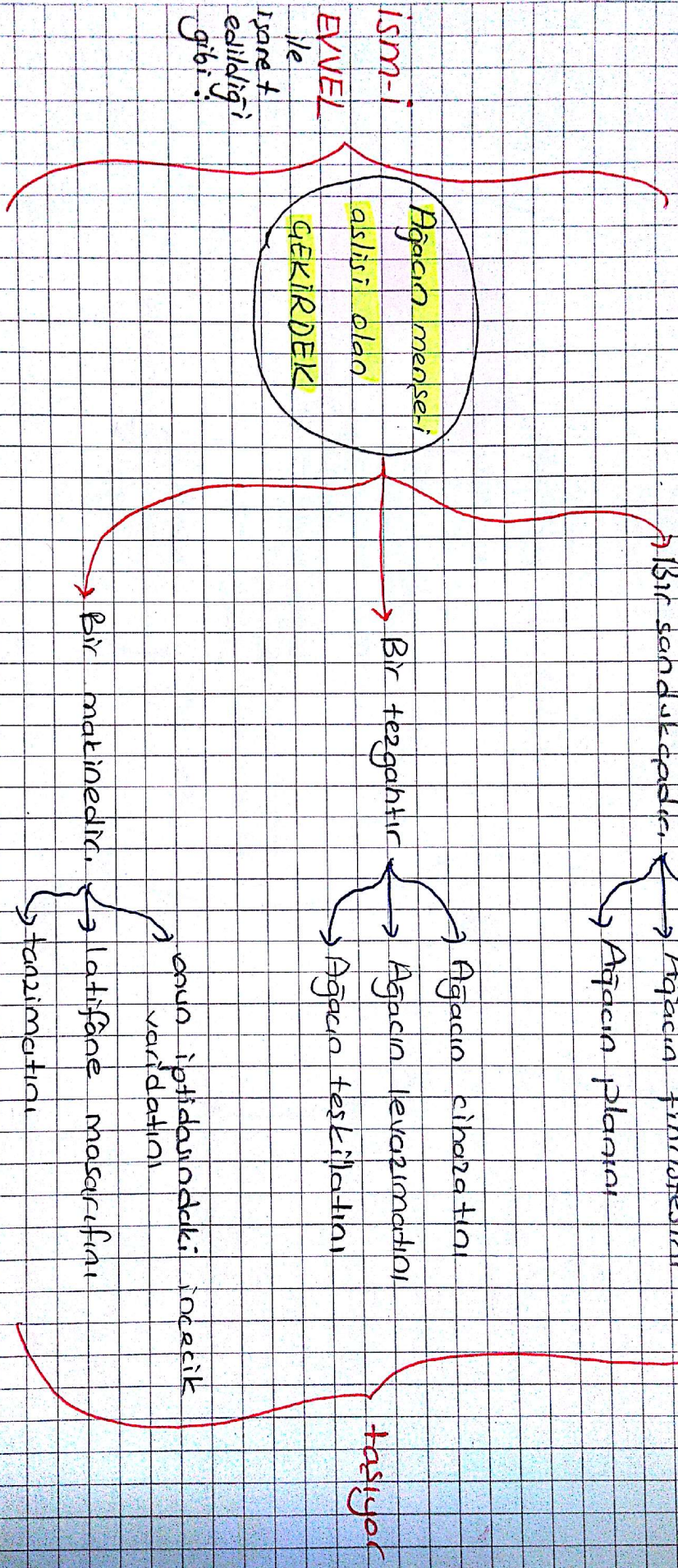
- Bütün mebâdi
 - çekirdekler, tohum → **Kâf-Nân** terzâhından alınan
 - mekâdir
 - suretler
- latif **сандуткалардир** → kaderle tersim edilen bir fihristecik ona tevdi edilmiştir

Kudret-i Ezelîye, en evvel eşyanın melekut, yani iyûzine taalluk eder. (I.ica2: 76)

KUDRET o kaderin herdesesine göre zerratı istindam eder.

(Sözler, 469)

Suvalar, 33:

İsm-i
EVEL
ile
işaret
edildiği
gibi.

* Her bir ağacın mebaında ve münteharında ve üstünde ve teinde

بیر صندوق
بیر تیزگاه
بیر ماتینه

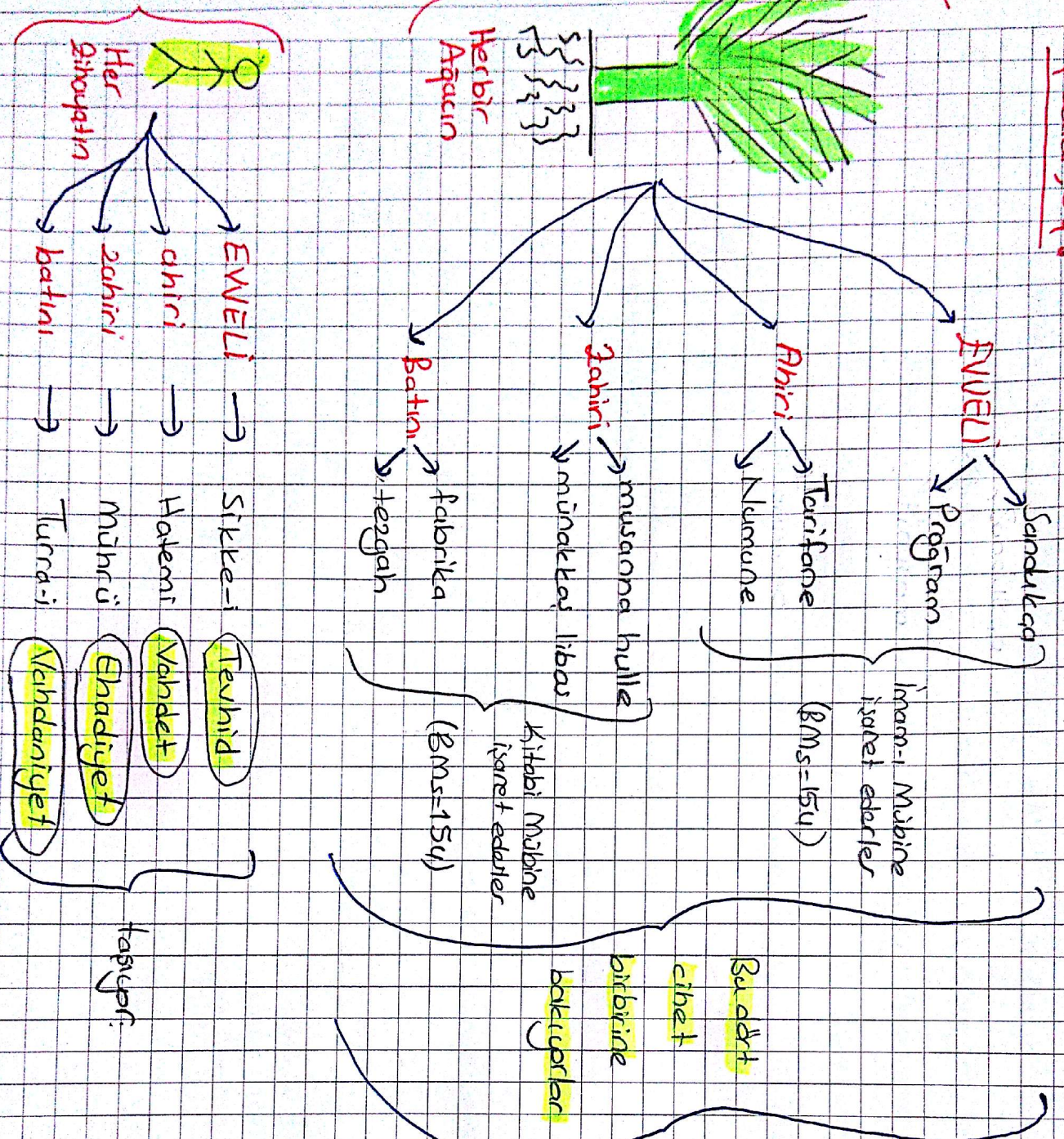
İsimlerinin işaret etdikleri dört SİKKE-İ TEVHİD var. (Suvalar, 33)

* Hersey evvela hersey leader ile programları tayın edılır (BMS = 39)

Sualar, 34:

MEKANDA

ZAMANDA

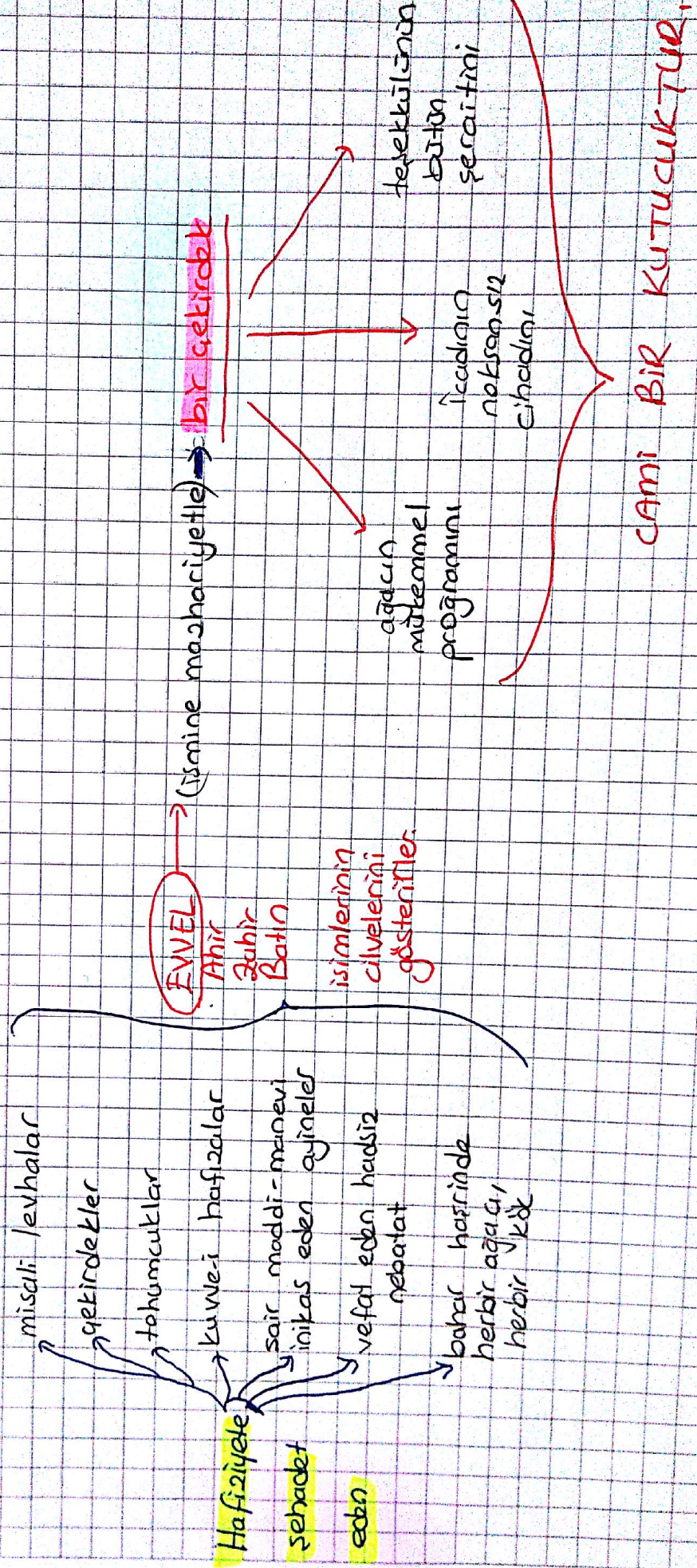
* Zamankive mekanda:

— hıabır şey, hiçbir zaman,
 hiçbir mekân bir tel
 Sâni-i Zülcelalin kabza-i
 tasarrufundan haciq alamaz,

Sualar, 34:

- herbir bahar
 - İsm-i EVVEL sikkesini → Güz mevsiminin eline emanet edilen tohumları, çekirdekleri,
 - İsm-i Ahir hâtemini → Yaz mevsiminin kucağına döken meyve, sebze, hububatı,
 - İsm-i Zahir mührünü → Bahar mevsiminde güydüğü süds-misal hulleleri, nakışlı fitri libasları
 - İsm-i Batn turranını → Baharın içinde, zeminin batnında işleyen samedanî fabrikaları,
- rahmanî kararları, rahmanî matbahları, taşınları.

Sualar, 215:

Şuolar, 216:

- KÜR-E-i AR2 → İsm-i EVVEL sıvasıyla
- Göz mevzisinde hafiziye emanet edilen

TOHUMLAR - GERİR DEKLER

Agacın
faşkilatına
dair

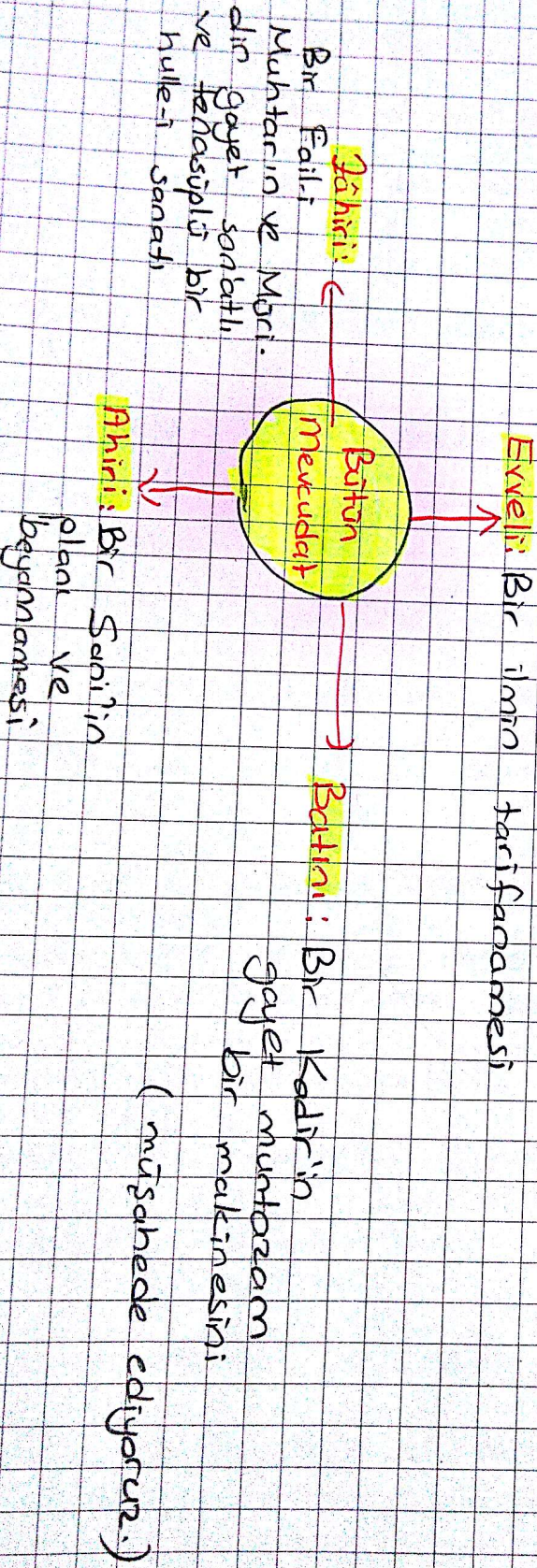
Kodlerden gelen
alıştırmaların
İstelerini gösterir

Geçen yılın iş
kaldığı varislerin
defteri hida-
matını gösterir.

Mektubat, 230:

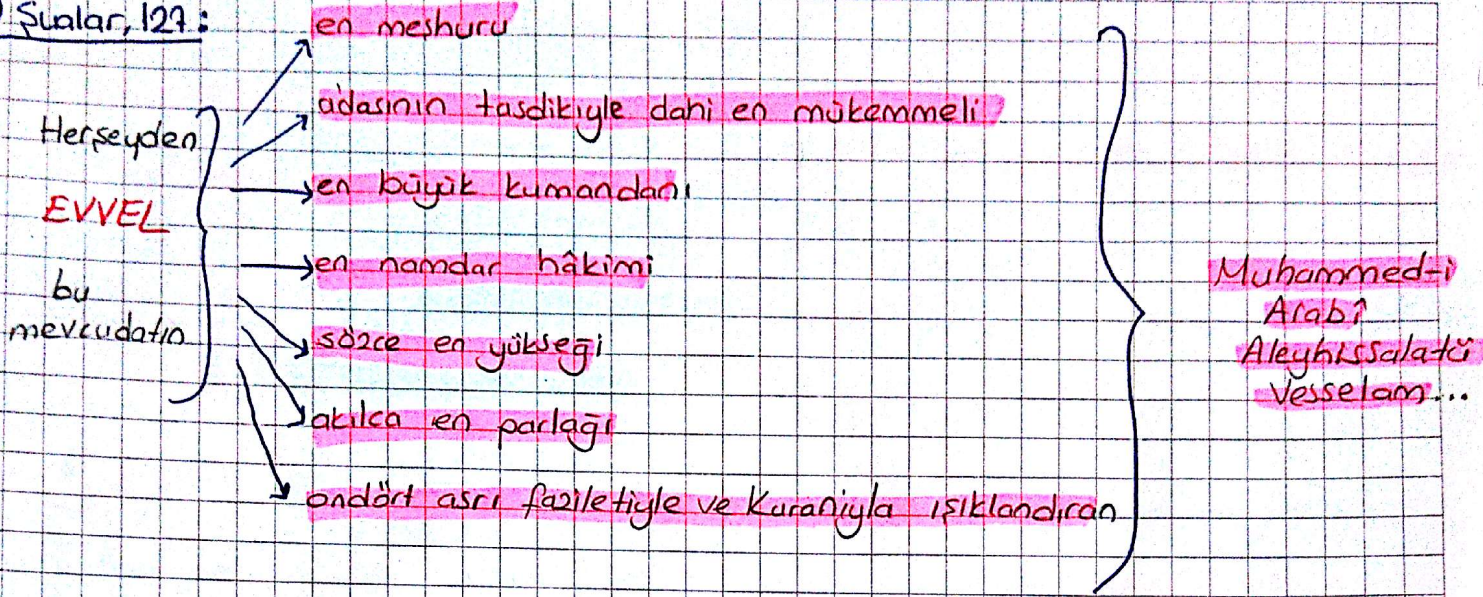
- Bütün zihyatin tohumları, asılları → birer harife
→ birer program

neticesinde, meyesinde → bütün o zihyatin manası süzülüp onda tesemmu eder.

H2. MUHAMMED (A.S.M) CANIBİNDEKİ ⇒ "EVVEL"

* Sualar, 129:

* Mektubat, 168: Onun ismi, semsin vücudundan evvel mevcuttur!

* Hutbe-i Samiye, 31: Mister Karlayl diyor. "En ewel kulak verilecek sözlerin en layıklı, Muhammed'in (A.S.M.) sözüdür. Çünkü hakiki söz onun söz keridir"

* Mektubat, 215: O zat ümmi olmasıyla beraber, on üç asır evvel öyle bir seriât getirmiş ki, biz Avrupalılar iki bin sene sonra kıymetine ve hakikatına yetişsek, en mesûd, en saadettli oluruz.

* Sualar, 626: Nübüvvetinden evvel nübüvvetini haber vermişler:

- Kabe'yi tahrib etmeğe gelen Ebrehe askerinin başlarına Ebabil kuşlarının elleriyle taşların yağması,
- Vîlâdet gecesinde Kabe'deki sanemlerin baş aşağı düşmesi,
- Kistrâ-yı Fars sarayının harap olması
- ateşperest Mecusilerin bin seneden beri yanması devam eden ateşi o gece sönmesi
- Buhayrâ-yı Râhip ve Halime-i Sâdiyeyin kati ihbarları
- bulutlar başına gölge etmesi gibi çok hadiseler.

* İsharatül-İcaz, 106: 0 Zatin (A.S.M.) evvel ve âhir bütün ahval ve

harekati nazari: dikkatten geçirilirse,

- her bir hareketi } hârikulâide degilse de onun sidkına ebilet eder
- her bir bâti

* İsharatül-İcaz, 105: 0 Zatin (A.S.M.) evvel ve âhir herkesce malum olan → sıdk u emaneti idi.

* Sualar, 9; Resul-i Ekrem Aleyhissalatu Vesselam ferman etmiş:

"Ben ve bendem evvel gelen peygamberlerin en ziyade fazil-i latifi ve kıymetli sözleri: "La ilahe illallah" kelimidir."

* Mektubat, 194: Herkesten evvel kendisi amel edip, kabul ederek getirdiği ahkâmı ilan eder.

* Meinevi-i Nuriye, 263: Eğer âlemi bir şerefe suretinde görsen, evvela çekindeğ; sonra meyvesi yine Nuru Muhammed (A.S.V.)dir.

* Sözler, 580: Zât-ı Ahmediyye (A.S.M.),

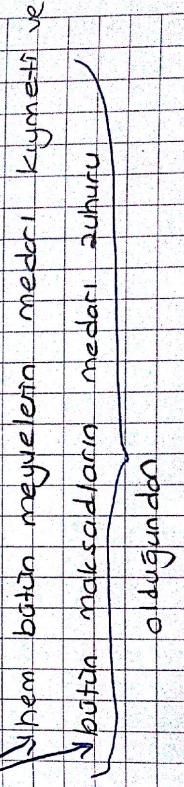
→ kainattan evvel Sâni-i Kâinatın nazari: inâyeteinde olması ve

→ en evvel fecellisine mazhar olmak lazım geliyor. Çünkü:

Bir şeyin neticesi, semeresi; evvel düşünülür.

* Demek; vücuden en âhir maanen de en evveldir. Halbuki:

Zâtı Ahmediyye (A.S.M.) → hem en mükemmel meyve.

İN EVVEL fecelli-i icada mazhar, Onun nuru olmak lazım gelin

İNSAN CANİBİNDEN → "EVVEL"

- Sözlük, 358 ⇒ Evet insan **evvela** **nefsini** sever.
- Sözlük, 477 ⇒ Belki **evvela** ve bizzat **yanlız zâtını** sever, başka herşeyi **nefsine feda eden**.
- Mesnevi-i Nuriye, 73 ⇒ Bir insan en **evvel** muhabbetini Allah'a verirse,
→ Onun muhabbeti dolayısıyla → **Allah'ın sevdiği herşeyi sever.**
→ İkinci kısım ise en **evvel** **esbabı sever** ve bu muhabbetini Allah'ı sevmeye vesile yapar. → Bu kısım muhabbet, topluluğunu muhafaza edemez, dağılır.

• Mesnevi, 7 ⇒ herşeyden **evvel** → **kalb ve ruhun yaralarını tedavi ve** } temine
↓ **nefsin evhamından kurtulmasını** } çalışıp...

• Şualar, 133 ⇒ herşeyden **evvel** imanımızı taklidden tahkike çevirip kuvvetlendirmeliyiz.

• Şualar, 365 ⇒ hedefimiz ve programımız **evvela kendimizi** sonra **milletimizi** → **idam-ı ebediden ve**
↓ **daimi, berzahî hapsi münferidden kurtarmak...**

• Mesnevi, 206 ⇒ İnsanın en **evvel** ve en büyük vazifesi → **tesbih ve tahmîddir**

Evvela mazi, hal ve istikbal zamanlarında görmüş veya görecek **nimetler lisanıyla,**

Sonra nefsinde veya haricinde görmekte olduğu **inamlar lisanıyla,**

Sonra mahlukatın yapmakta oldukları tesbihatı **şehadet ve müşahede lisanıyla**

Sanii hamd ve sena etmektir.

(Ey Rabbim! Madem ki **İN'AM** senin fiilidir ve **evvelce** de inamı yapmışsın; istihkakım olmadığı halde **inamı** tekrarlamak, senin sen'indendir. (İlâcoz:25))

* Kastamonu L., 117: Hakaik-i imaniye, herşeyden **evvel** bu zamanda en **birinci maksat** olmak...

* T. Hayat, 87: Herşeyden **evvel** bize lazım olan nedir?

C: **Doğruluk**

Daha ? → **Yalan söylememek**

S: **Sonra?**

C: **Sıdk, ihlas, sebat, tesanüddür.**

* H. Şamiye, 25: Herşeyden **evvel** ölüm idamına karşı **din-i hakiki** bir hakikati arıyorki kendini kurtarsın.

* Lemalar, 418: Herşeyin aslı, nuru, ziyası, menbaı, madeni, aşmesi **İMAN** olduğuna; herşeyden **evvel**, o kudsi, münezze, mualla nuru **kazanmaya çalışmak** lazım geldiğini beyan eden kıymetli, icazlı bir ricadır.

* T. Hayat, 689: "Nur talebeleri, **evvela** kendi imanlarını kurtarmak bununla beraber **din kardeşlerindeki imanlarını kurtarmak** için Kur'an-ı Hakim'in yükek ve parlak bir tefsiri olan Risale-i Nur'u okumuşlar ve okutmuşlardır.

* Sözlük, 482: **Şu zamanın nazarı** **evvela** ve bizzat

→ **saadet-i dünyeviyeye** bakıyor

→ ve ahkamları ona tevcih ediyor.

Halbuki Şeriatın nazarı ise, **evvela** ve bizzat

→ **saadet-i uhreviyeye** bakar

→ **ikinci derecede - ahirete vesile olmak dolayısıyla - dünyanın saadetine nazar eder.**

• A. Musa, 121: Biz en **evvel** bu fıkıka bade Zatin (A.S.M)

→ bir derece kıymetini ve hakikatini bilmeliyiz
→ sözlerinin hakikatini ve inharatının doğruluğunu

• Emir dâp-1, 265: Her şeyden **evvel** felsefeyi ve maddiyun fikrini tam susturacak tarzda imanı kurtarmaktır.

• A. Musa, 70: Ümmeti her gün O Zata selâti selâm ünvanıyla **rahmet duaları ve manevi kazançlarını** en **evvel** O Zata bağışlamalıdır...

• Lemalar, 16: **Kalbin** hazır günden çok gün **evvel** çok gün **sonraki** zaman kadar → **daire-i vücud ve hayatı geniştir**

• **Ruhun** hazır günden **soner evvel** ve **soner** sonraki bir **daire-i arime** → **daire-i hayatına ve vücuduna dahilidir**

• İ. İcar, 97: **Kalb** **imanın** mahalli olduğu gibi, en **evvel**

• **Sani**: → arayan ve isteyen

• **Sani**'in vücudunu delailiyle ilan eden

kalp ile vücudun

• Mesnevi, 186: en **evvel insan** bu âlemden daha lâtif bir âlemde **ruben yaratılmışıca**, tehzizat almak üzere, muvakkaten bu âleme gönderilmiş olduğu anlaşılır.

• İşarâtül-İcar, 188: **Evvela** Arz'in tefekkürü, sonra semavatın **tefekürü** lazımdır

• İşarâtül-İcar, 83: Sisi ve sidden **evvelkileri** yaratan **Kabbiniye ibadet ediniz**

• Mesnevi, 238 : Nefsini unutan ehl-i kemal

say
 defektür
 sülah

zamanlarında, herşeyden **evvel** **nefsini** **ileri** sürüyor.

fakat;

neticelerde
 faidelerde
 menfaatlerde

nefsini unutmakla **en geriye** bırakıyor.

• İşaratül-İcaz, 148 : İnsan } bir nimete veya } mazhar olduğu zaman
 } bir lezzete

en **evvel** **fikrini bozan** } o nimetin veya } devam edip etmeyeceği
vesvese veren; } o lezzetin } düşüncesidir.

• Sözlük, 274 : Şeytan **evvela** şüphesi kalbe atar.

• Münazarat, 94 : Himmetimiz şevke binip mübareze-i hayat meydanına çıktığı vakit, en **evvel** **düşman-ı şedid** olan **YEİS** rast gelir.
 → **Kuvve-i maneviyelerini kırar.**

• İşaratül-İcaz, 75 : İnsan bir şeyin ahvalini muhakeme ettiği zaman,

o şeyin rabtalarını
 esbabını
 esaslarını

evvela **kendi nefsinde**, sonra **ebna-yı cinsinde**,
 sonra **etraftaki mümkünatta taharri eder.**

• Lemalar, 232 : En **evvel** → herkesi korkutan,
 } **yen korkuna tevahhüm edilen** } ölümün yüzüne baktım

• Lemalar, 210 : **Evvela** bil ve kat'i iman et ki:

"**Ecel** mukadderdir, **tegayyür** etmez.

• Lemalar, 239 : Ben, ihtiyarlığın verdiği şiddetli intibah cihetinde, en evvel alakadar olduğum fani şeylerin faniliğini gördüm.

• Lemalar, 15 : Madem o hadsiz mahubet fanidirler, beni bırakıp gidiyorlar,
→ Onlar beni bırakmadan evvel ben onları يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي demekte bırakıyorum.

• Mesnevi, 188 : Yarın seni zillet ve rezaletlere maruz bırakmaktaki terkedecek olan dünyanın sefahetini bugün kemal-i izzet ve şerefle terkedersen pek aziz ve yüksek olursun.

→ Çünkü o seni terketmeden evvel sen onu terkedersen;

- hayrını alırsın,
- şerrinden kurtulursun.

• Emirdağ-1, 201 : bu hayat ve bu dünya

bizi kavmadan evvel ve haydi dışarıya demeden } Allah'a umarladık deyip, izzetimizle bu fani zulkelerimizi bırakmalıyız.

• Mesnevi, 130 : Ölüm sekerati uyandırmadan evvel uyan!

• Mesnevi, 125 : kayıtlı ve kelepçeli olarak sevkedilmeden evvel

→ Allah'ın davetine icabet et.

• A. Musa, 37 : İnsanlar için bir haşır u neşr olacak ve

HAK İSMİYLE evvelki } hizmetlerinin mükafatını ve } gelecek.
↓ kusurataın mücazatanı

• Sualar, 313 : Bu saatten evvel bütün musibet zamanın elemi gitmiş

hem → sevabı
↓ hayrını
↓ dünyevi, uhrevi ve imani ve Kur'ani faideleri kalmış.

• Sözlük, 231 : deme ki :

- "Halk içinde ben intihab edildim.
- Bu meyveler benim ile gösteriliyor.
- Demek bir meziyetim var.

Hacırlı
HAŞA!

Belki herkesten evvel sana verildi.
Çünkü herkesten ziyade

müflis
muhtac
müteallim

olduğundan en evvel
sana verildi.

• Mektubat, 413 : Evvela, riza-yı ilâhi ve iltifat-ı Rahmânî ve ikbul-ü Rabbanî

öyle bir makamdır ki;
insanların → teveccübü ve istihsanı

Ona nisbeten bir terre hükümündedir.

• Kartamonu, 105 : Bu acib asrı → bu acib hastalığına ve velehşetli marazına

karşı

→ Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyanın tiryak-misal ilaçlarının naşiri olan Risale-i Nur dayanabilir. Ve onun

- metin
- sarsılmaz
- sebatkar
- halis
- sadık
- fedakar

şakirdleri mukavemet ederler. Öyle ise herşeyden evvel onun dairesine girmeli. !

• A. Musa, 249 : En başta ve en evvel

- Risale-i Nur'u dikkat ve tefekkürle devamlı olarak okumak,
- ve o muazzam eser külliyyatındaki Kuran ve imca hakikatleriyle kendimizi tevhiz etmek,
- ve bu esas ve şartlarla, o harika eser külliyyatını bir an evvel ikmal etmektir.

• A. Musa, 250 : R. Nuriun mecmualarını bir an evvel temin edelim, arayalım, kulalım, dikkat, tefekkür ve ihlasla okuyalım.

• Mektubat, 416: Zalim vicdansız bir adam, birisini yere atıp ayağıyla onun

başını katli ederek bir surette davranırsa,

→ o yerdeki adam → o vahşi zalimin ayağını öpse;

→ o zillet vasıtasıyla → kalbi basından **evvel** ezilir, ruhu cesadından **evvel** ölür.

• Hutbe-i Şamiye, 126: Aclıktan ölmek yoktur. Zira bedende **sahm ve saire** suretinde

icliban olunan gıda bitmeden **ölüyor**. Demek terk-i adetten nesét eden **maraz öldürür**, **uzaksızlık değil**.

• Mektubat, 355: **Hasta evvel kendine bakmalı**, sonra hastalara bakabilir.

• İşaratul-İcaz, 139: O cennetlerden bir meyve **yedikleri zaman**; → bu, **bundan evvel** yedigimiz meyvelerdir.

İşaratül-İcaz, 146: İnsanın **ihtiyacı zarurîyesi** içinde en **evvel** lazım olan → **melcan ve meskenidir**.

• Sözlük, 479: **Hayat** cennetliğin halatı → yalnız **bulunduğun dakikadır**. → O dakikadan **evvel** → bütün zamanın ve **o dakikada** **meyyitlik** olur. → o zaman içindeki **ayat-ı dünyeviyeye** **ölmektir**.